

HƯỚNG DẪN GIẢNG DẠY MÔN HỌC NĂM HỌC 2023-2024

Môn: Lịch sử - cấp THCS và THPT

(Kèm theo Công văn số /SGDDĐT-GDTrH ngày của Sở GDĐT về việc Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024)

Thực hiện các yêu cầu chung theo Công văn hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024 của Sở Giáo dục và Đào tạo (GDĐT), trong đó chú trọng một số nội dung cụ thể sau:

1. Thực hiện nội dung, chương trình giáo dục

Nhiệm vụ, mục tiêu chung: góp phần hoàn thành mục tiêu giáo dục của bậc học đồng thời chú trọng giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống cho học sinh, xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học. Mặt khác giáo dục Lịch sử cũng tăng cường giáo dục chủ quyền quốc gia về biên giới, biên đảo, quốc phòng và an ninh; góp phần định hướng hành động sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; bảo vệ môi trường, đa dạng sinh học và bảo tồn thiên nhiên; giáo dục thông qua di sản đồng thời chuẩn bị quan trọng cho giáo dục nghề nghiệp trong tương lai. Cụ thể:

a) Lớp 9 và lớp 12

- Tiếp tục thực hiện dạy học theo hướng dẫn tại Công văn số 3280/BGDĐT-GDTrH ngày 27/8/2020 về việc hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học cấp Trung học cơ sở, Trung học phổ thông. Khi xây dựng kế hoạch dạy học các môn học, căn cứ Khung nội dung dạy học môn Lịch sử do Sở GDĐT ban hành, tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch giáo dục môn học đảm bảo phù hợp với điều kiện tổ chức dạy học của nhà trường. Đối với giáo viên, cần lưu ý bổ trợ các nội dung theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 để chuẩn bị cho học sinh lớp 9 học lên lớp 10 theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Tiếp tục thực hiện Chương trình giáo dục địa phương theo Công văn số 144/SGDDĐT-GDTrH ngày 16/2/2017 của Sở GDĐT về thực hiện nội dung Giáo dục địa phương tỉnh Nam Định từ năm học 2016-2017.

b) Các lớp 6, 7, 8 và các lớp 10, 11

- Đối với các lớp 6, 7, 8: Thực hiện Chương trình Giáo dục phổ thông môn Lịch sử ban hành tại Thông tư 32/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ GDĐT (Chương trình Lịch sử 2018). Căn cứ Khung kế hoạch dạy học môn Lịch sử do Sở GDĐT ban hành¹, tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch giáo dục môn học đảm bảo phù hợp với điều kiện tổ chức dạy học của nhà trường.

- Đối với các lớp 10, 11: Thực hiện nghiêm túc, linh hoạt chương trình theo quy định của Thông tư số 13/2022/TT-BGDĐT ngày 03/8/2022 của Bộ trưởng Bộ

GDĐT về việc sửa đổi bổ sung một số nội dung trong Chương trình giáo dục phổ thông ban hành kèm theo Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018.

c) Thực hiện tích hợp, lồng ghép nội dung trong môn học như: Giáo dục an ninh, quốc phòng; giáo dục về biển đảo; giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống; học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; nội dung pháp luật về phòng, chống tham nhũng và đạo đức liêm chính; phòng chống tệ nạn xã hội; phòng chống bạo lực trong gia đình và nhà trường; giáo dục thông qua di sản... và các nội dung giáo dục lồng ghép phù hợp khác theo quy định.

2. Thực hiện hiệu quả các phương pháp và hình thức dạy học

- Xây dựng kế hoạch bài dạy (giáo án) bảo đảm các yêu cầu về phương pháp dạy học, kỹ thuật dạy học, kiểm tra, đánh giá, thiết bị dạy học và học liệu, nhằm phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh trong quá trình dạy học.

- Việc xây dựng kế hoạch bài dạy bảo đảm đủ thời gian để học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập đã đặt ra, tránh việc áp dụng hình thức, khuôn mẫu trong việc xây dựng kế hoạch bài dạy.

- Tiến trình dạy học mỗi bài học được xây dựng thành các hoạt động học với mục tiêu, nội dung, sản phẩm học tập cụ thể mà học sinh phải hoàn thành, cách thức thực hiện linh hoạt để tổ chức dạy học phát huy tính tự học, chủ động, sáng tạo của học sinh.

- Tăng cường khai thác và sử dụng các nguồn sử liệu khác nhau để tái hiện, phục dựng lịch sử một cách khoa học, khách quan, chân thực; đồng thời gắn với hoạt động thực hành, thực tiễn nhằm phát triển năng lực, phẩm chất cho học sinh trong dạy học Lịch sử.

- Chú trọng sử dụng phương pháp dạy học tích cực, tổ chức cho học sinh thực hiện các hoạt động học tập gắn với những tình huống của cuộc sống; gắn với hoạt động thực hành, thực tiễn; tăng cường tự học, làm việc của học sinh theo nhóm nhằm phát triển các phẩm chất, năng lực chung (năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo...) và năng lực đặc thù môn học cho học sinh, đáp ứng mục tiêu của Chương trình giáo dục phổ thông.

- Sử dụng linh hoạt các hình thức tổ chức dạy học môn Lịch sử bao gồm các hoạt động dạy học ở trong và ngoài lớp học. Giáo viên cần tăng cường mở rộng không gian dạy học trên thực địa (di tích lịch sử, di sản văn hóa, bảo tàng, triển lãm,...), kết hợp các hoạt động dạy học trong lớp học với hoạt động trải nghiệm trên thực tế. Thông qua việc kết hợp các hình thức hoạt động đa dạng như thảo luận nhóm, làm việc nhóm, làm việc cá nhân,... giáo viên giúp học sinh trở thành “người đóng vai lịch sử” để khám phá lịch sử, vận dụng sáng tạo kiến thức vào các tình huống học tập và thực tiễn cuộc sống.

- Chú trọng kết hợp giữa giáo dục lịch sử trong nhà trường với gia đình và xã hội. Sự phối hợp giữa các môi trường giáo dục (nhà trường, gia đình, xã hội) là nền tảng quan trọng để hình thành năng lực lịch sử. Giáo viên cần chủ động thiết

lập và duy trì mối liên hệ thường xuyên giữa nhà trường với gia đình và xã hội trong công tác giáo dục lịch sử thông qua các mô hình phối hợp như: tổ chức hoạt động giáo dục truyền thống lịch sử, giáo dục về chủ quyền quốc gia cho học sinh có sự tham gia của cha mẹ học sinh và các tổ chức xã hội.

3. Thực hiện hiệu quả các phương pháp và hình thức kiểm tra, đánh giá

- Thực hiện việc đánh giá học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông theo quy định; xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá phù hợp với kế hoạch dạy học; không kiểm tra, đánh giá vượt quá yêu cầu cần đạt hoặc mức độ cần đạt của chương trình giáo dục phổ thông; đối với Chương trình giáo dục phổ thông 2006, không kiểm tra, đánh giá đối với các nội dung tinh giản theo hướng dẫn của Bộ GDĐT.

- Thực hiện có hiệu quả các hình thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá, đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì.

- Khuyến khích các nhà trường xây dựng ngân hàng câu hỏi, ngân hàng đề kiểm tra.

- Việc đổi mới phương pháp, hình thức kiểm tra, đánh giá các môn học phải bảo đảm yêu cầu về tính trung thực, khách quan, công bằng, đánh giá chính xác kết quả học tập và rèn luyện của học sinh.

- Tăng cường các câu hỏi nhằm khai thác, sử dụng các nguồn sử liệu, tranh ảnh, lược đồ; câu hỏi mở tạo điều kiện cho học sinh tự biểu đạt chính kiến của mình về các vấn đề lịch sử, hướng tới đánh giá phẩm chất và năng lực học sinh, khắc phục tình trạng ghi nhớ sự kiện một cách máy móc.

4. Sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn

Việc sinh hoạt tổ nhóm chuyên môn thực hiện theo công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT về việc hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá; tổ chức và quản lý các hoạt động chuyên môn của trường trung học/trung tâm giáo dục thường xuyên qua mạng; Chú trọng hiệu quả thực chất của việc sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn, tránh hình thức.

5. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện

- Ôn thi vào 10: Theo Thông báo và hướng dẫn của Sở GDĐT.

- Ôn thi tốt nghiệp THPT: Theo chỉ đạo của Bộ GDĐT. Giáo viên cần chủ động rút kinh nghiệm từ kết quả ôn thi của các năm học trước, tìm ra nguyên nhân và giải pháp để phát huy thế mạnh, khắc phục hạn chế, yếu kém.

- Công tác bồi dưỡng HS giỏi:

+ Bồi dưỡng học sinh giỏi lớp 9 THCS: Bám sát nội dung kiến thức của chương trình, tiếp cận Chương trình liên thông theo công văn số 1563/SGDĐT-GDTrH ngày 06/12/2017 của Sở GDĐT về việc điều chỉnh Khung chương trình liên thông bồi dưỡng học sinh giỏi cấp THCS, tạo điều kiện cho học sinh nắm kiến thức sâu hơn; chú ý đến yêu cầu kiến thức của đề thi học sinh giỏi lớp 9 đáp ứng yêu cầu

việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, tạo nguồn cho tuyển sinh lớp 10 chuyên; cần chú trọng nội dung kiến thức liên quan đến thực tiễn.

+ Bồi dưỡng học sinh giỏi lớp 12 THPT: Gắn bồi dưỡng HSG với định hướng thi tốt nghiệp THPT, tuyển sinh Đại học Cao đẳng theo mục đích đánh giá năng lực.

6. Xây dựng kế hoạch giáo dục của tổ/nhóm chuyên môn và cá nhân

a) Các lớp 9,12

- Ôn định như các năm học trước.

b) Các lớp 6, 7,8, 10,11

- Thực hiện nghiêm túc, linh hoạt, phù hợp với điều kiện thực tiễn theo chỉ đạo của Bộ GDĐT; Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

- Đối với các Chuyên đề lựa chọn của các lớp 10, 11, tổ/nhóm chuyên môn chủ động xây dựng kế hoạch, bố trí thời gian giảng dạy phù hợp với điều kiện thực tế của các cơ sở giáo dục.

PHỤ LỤC**Mẫu KẾ HOẠCH BÀI DẠY/GIÁO ÁN (CÁC LỚP 6,7, 8,10,11)****Đơn vị:****Tổ/nhóm:**.....**KẾ HOẠCH BÀI DẠY/GIÁO ÁN****Chủ đề:****Tiết:****I. Mục tiêu****1. Về năng lực:.****2. Về phẩm chất:****II. Thiết bị dạy học và học liệu****III. Tiến trình dạy học****Hoạt động 1: Khởi động**

a) Mục tiêu

b) Tổ chức thực hiện

Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới

a) Mục tiêu

b) Tổ chức thực hiện

Hoạt động 3: Luyện tập

a) Mục tiêu

b) Tổ chức thực hiện

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

b) Tổ chức thực hiện

Lưu ý:

1. Các bước tổ chức hoạt động học (Nội dung tổ chức thực hiện) gồm: *Chuyển giao nhiệm vụ; Thực hiện nhiệm vụ; Báo cáo, thảo luận; Đánh giá, kết luận.*
2. Phần rút kinh nghiệm và một số thủ tục hành chính khác (nếu có) theo quy định của nhà trường, nhóm, tổ chuyên môn ở từng cơ sở giáo dục.
3. Dung lượng mỗi Kế hoạch bài dạy (Giáo án) cho 1 tiết học (45 phút) chỉ trong khoảng từ 2 đến 3 trang giấy.
4. Nội dung các mục trong Khung kế hoạch bài dạy (giáo án) tham khảo Phụ lục 6 Khung kế hoạch bài dạy ban hành kèm theo Công văn /SGDDĐT-GDTrH ngày của Sở GDĐT.
5. Đối với nội dung tiết kiểm tra: gồm ma trận đề (đối với bài kiểm tra định kỳ); đề kiểm tra (ghi rõ thời gian; hình thức kiểm tra); Đáp án, Hướng dẫn chấm; đề khảo sát chất lượng do phòng GDĐT, Sở GDĐT ra thì sau khi kiểm tra giáo viên lưu Đề, Hướng dẫn chấm.
6. Việc tách tiết của chủ đề tùy vào các nhóm, tổ chuyên môn: có thể tách từng tiết hoặc theo cả cụm tiết của chủ đề.